

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

Επί της προτάσεως Νόμου «περί ρυθμίσεως θεμάτων άφορώντων την ίθαγενείαν των άποστερηθέντων ταύτην Έλλήνων πολιτών και έκπατρισθέντων συνεπεία των γεγονότων των έτών 1946 - 49 και περί έλευθέρου επαναπατρισμού των, έλευθέρως εισόδου εις την χώραν εκείνων οίτινες εξεπατρίσθησαν ώσαύτως συνεπεία των γεγονότων τούτων αλλά κέκτηνται την Έλληνικήν ίθαγενείαν, ρυθμίσεως συνταξιοδοτικών θεμάτων, άποδόσεως δημοφεισεών περιουσιών και άποκαταστάσεως επαναπατριζομένων Έλλήνων έκπατρισμένων εξ αίτίας των γεγονότων του 1946 - 49 και μεταγενεστέρας».

Πρός την Βουλήν των Έλλήνων

Το σχέδιον Νόμου που εισηγούμεθα θίγει μίαν σοβαρωτάτην πτυχήν της πολιτικής ζωής του Έθνους. Παρήλθον 27 περίπου έτη από της λήξεως του έμφυλίου πολέμου και όμως εξακολουθούν να μάς καταδιώκουν τα κατάλοιπα της τραγωδίας εκείνης. Πρό πολλού και εις χρόνον πολύ πριν της δικτατορίας είχαν υποβληθεί εις την Βουλήν σχετικά νομοσχέδια με τας ύπογραφάς πολλών Βουλευτών και Υπουργών εις τας Εισηγητικάς Έκθέσεις των όποιων ύπεστηρίζετο ότι «... ή έκκαθάρισις των εκ της ένόπλου συγκρούσεως προκυψασών και βαρυτάτων άνωμαλιών, ή γαλήνη, ή ήσυχία του τόπου και ή κατασίγασις της μισαλλοδοξίας και των παθών άποτελέσει πολιτικήν όλων των πολιτικών πρατάξων εν τη χώρα. Αναγνωρίζει οθεν ότι έχει έπιστεϊ ό χρόνος ριζικωτέρας και γενικής έκκαθαρίσεως των ύπολειμμάτων της κακής εκείνης περιόδου».

Σήμερον οτε ή χώρα μάς εισήλθεν εις την δημοκρατίαν, ύστερα από την νύκτα της έπταετούς τυραννίας, ή φωνή αυτή άκούεται έντονώτερον, προσλαμβάνουσα χαρακτήρα έθνικής έπιταγής. Υφ' όλων δέ των πολιτικών κομμάτων και παρατάξεων της Βουλής διακηρύσσεται ή ανάγκη της εφαρμογής της πολιτικής της πραγματικής «λήθης» του παρελθόντος, της όριστικής και ολοκληρωτικής καταργήσεως όλων, δίχως καμμίαν εξαίρεσιν, των έκτάκτων μέτρων της περιόδου 1946 - 49 και των μεταγενεστέρων τροποποιήσεων, συμπληρώσεων και ανανέώσεων των.

Η ίσχυς και εφαρμογή των άυστηρών αυτών μέτρων συνεδέθη δι' ειδικών και ρητών διατάξεων προς την διάρκειαν του έμφυλίου πολέμου με την ταυτόσημον προσθήκην εις πάντα ταύτα της ρήτρας «διαρκούσης της άνταρσίας» ύποδηλούσης ούτω την περί του περιωρισμένου και σαφώς διαγραφόμενου άνωτάτου χρονικού όριου ίσχύος των, προθέσεις του νομοθέτου της περιόδου εκείνης. Επομένως ή ίσχυς των έδει και θεωρηθεί ώς τερματισθείσα εϋθύς με την λήξιν του έμφυλίου πολέμου. Με την διαμορφωθείσαν, όμως, έννοιαν του πλάσματος της συνεπίσεως της «Ανταρσίας» παρετάθη επ' άόριστον, ή ίσχυς της έκτάκτου αυτής νομοθεσίας. Και τούτο παρά το ότι πλείστοι όσαι γενικαί και ειδικαί διακηρύξεις και νομοθετικά διατάξεις επιβεβαιώνουν το πραγματικόν και πασιδήλον αυτό γεγονός της λήξεως της «Ανταρσίας» ως ή άρσις του στρατιωτικού νόμου και ή κατά την 17.1.1950 άναστολή καθ' όλην την επικράτειαν της ίσχύος του Γ' Ψηφίσματος, ό νόμος 1504/50 «περί μέτρων έπιεικειάς», ό νόμος 1854/51 άριθ. 40 παρ. 2, ό νόμος 2058/52 «περί μέτρων έπιεικειάς», καθ' ούς ή διάρκεια της άνταρσίας όρίζεται από της 1ης Απριλίου 1946 έως την 31ην Οκτωβρίου 1959». Εν συνεχεία δυνάμει του υπό 16/29 Απριλίου 1952 Ψηφίσματος της επικυρωσάσης το Σύνταγμα Βουλής διατηρείται ή ίσχυς των ως άνω σχετικών νομοθετημάτων μετά την έναρξιν της ίσχύος του Συντάγματος του έτους 1952.

Ηδη κατ' εφαρμογήν του άρθρου 111ου παρ. 4 του Συντάγματος έψηφίσθη προσφάτως υπό της Βουλής νόμος (περί έκκαθαρίσεως Συντακτικών Πράξεων και Ψηφισμάτων περί ών ή παράγραφος 1 του άρθρου 3 του Ψηφίσματος της 16/29 Απριλίου 1952 και παραγραφής έκλογικών τινων άδικημάτων) δημοσιευθέν εις το οίκειον φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως. Κατά τον νόμον αυτόν, ως λεπτομερώς αναπτύσσεται εις την Εισηγητικήν του έκθεσιν, καταρ-

γείται το Γ/1946 Ψήφισμα «περί έκτάκτων μέτρων άφορώντων την δημοσίαν τάξιν και ασφάλειαν» ως και πάσαι αι συντακτικά πράξεις, ψήφισματα και άλλα νομοθετήματα έκδοθέντα από της 11.10.1944 μέχρι την 1.1.1952 και τα όποια κατελήφθησαν ίσχύοντα υπό του Ψηφίσματος της 16/29 Απριλίου 1952 και διατηρήθησαν εν ίσχύι κατά παρέκκλισιν του Συντάγματος του 1952 συμφώνως προς το άρθρον 3 παρ. 1 του εν λόγω Ψηφίσματος. Εκ του κανόνος τούτου, ως αναλύεται λεπτομερέστερον εις την ως άνω αναφερομένην Εισηγητικήν Έκθεσιν, εξηρέθησαν νομοθετήματα της περιόδου εκείνης διότι κατά την εν αυτή αναπτυσσομένη αντίληψιν αι συντακτικά πράξεις και τα ψήφισματα της κατηγορίας αυτής θεωρούνται ως νομοθετήματα τα όποια «... έπαυσαν να ίσχύουν, καθ' οιονδήποτε τρόπον, πρό του έτους 1952 και ως εκ τούτου μη καταληφθέντα υπό του άρθρου 3 παρ. 1 του Ψηφίσματος της 16/29 Απριλίου 1952». Και ειδικώτερον «... τα νομοθετήματα διά των όποιων έσοπήθη άποικιστικώς και μόνον, ή ρύθμισις σχέσεων και εν γένει άντικειμένων ύφισταμένων κατά τον χρόνον της έκδόσεών των και εκ των όποιων έπελθοΰσαι συνέπεται εξακολουθούν να ύφίστανται». Μεταξύ των νομοθετημάτων άτινα εξηρέθησαν ως άνω εύρίσκονται νομοθετήματα της περιόδου εκείνης τα όποια ίσχύοντα καθ' όλην την μέχρι σήμεραν περίοδον με τας μεταγενεστέρας τροποποιήσεις ή ανανέώσεις των άποτελούν τους κυρίους φορείς του πνεύματος του έμφυλίου πολέμου, της μισαλλοδαξίας και του δίχασμου.

Υποστηρίζομεν δέ ότι ή έσαεί διατήρησις της ίσχύος των όχι μόνον αντίκειται εις το γενικόν πνεΰμα περί άπολυτρώσεως του Έλληνικού λαού από τας έπιπτώσεις του κακού παρελθόντος, άλλ' άποτελεί άνωμαλίαν. Επικίνδυνον και μόνιμον πληγήν άναμοχλεύσεως και διαϊωνίσεως των παθών, προς βλάβην της ένότητος και του συμφέροντος του Έθνους.

Με το παρόν σχέδιον νόμου εισηγούμεθα ειδικώτερον: Με τα πρώτον, δεύτερον και τρίτον άρθρα την κατάργησιν του ΑΖ'. Ψηφίσματος (περί άποστερήσεως της Έλληνικής ίθαγενείας προσώπων άντεθνικώς δρώντων εις το έξωτερικόν) της 7/7 Δεκεμβρίου 1947, κ.λ.π., την επανάκτησιν της ίθαγενείας από τους στερηθέντας ταύτην δυνάμει της ως άνω καταργουμένης έκτάκτου νομοθεσίας και την άναγνώρισιν εις πάντας εξ αυτών του δικαιώματος του έλευθέρου προσωρινού ή μονίμου επαναπατρισμού. Ός είναι γνωστόν με το ΑΖ'. Ψήφισμα ως συνεπληρώθη μεταγενεστέρας υπό του άρθρ. 20 και 33 παρ. β του Νομοθετικού Διατάγματος 3370/55 και του άρθρ. 4 του Νομοθετικού Διατάγματος 4234/62 και τα επί τη βάσει των διατάξεων τούτων έκδοθέντα 136 Βασιλικά Διατάγματα, έστερήθησαν της Έλληνικής ίθαγενείας των 22.266 Έλληνες πολίται. Τα διατάγματα αυτά έξεδόθησαν κατά παραβιάσιν και των πλέον στοιχειωδών κανόνων ουσιαστικού και δικονομικού δικαίου. Χωρίς σχεπτικόν και ουσιαστικούς λόγους έστέρησαν την ίθαγενείαν όμαδικώς κατ' εφαρμογήν της θεωρίας περί συλλογικής ευθύνης από κατοίκους της ήλιβδην ολοκληρών συνουρισμών ή χωριών, ολοκληρών οίκογενειών άδιακρίτως ήλικίας, φύλου, άκόμη δέ ως αναφέρεται και εις πλείστα Βασιλικά Διατάγματα και από άβάπτιστα νεογνά. Έστέρησαν την ίθαγενείαν έρήμην των ενδιαφερομένων με το στερεότυπον τυπικόν αίτιολογικόν της «ένισχύσεως του συμμοριτοπολέμου και της άντεθνικής δράσεως» και εις χρόνον πολύ μεταγενέστερον της λήξεως του έμφυλίου πολέμου δταν ληρθή υπ' όψιν ότι εκ του συνολικού άριθμού των στερήσεων 22.266 αι 124 έγιναν με 3 Βασιλικά Διατάγματα κατά τα έτη 1948 - 49, αι 1.613 με 50 Βασιλικά Διατάγματα κατά τα έτη 1950 - 54 και αι υπόλοιποι 20.529 με 83 Βασιλικά Διατάγματα κατά τα έτη 1955 - 63. Είναι επομένως λογικώς και έθνικώς επιβεβλημένη ή ριζική έκκαθάρισις της άνωμαλίας αυτής ή όποία ταλαιπωρεί ένα όλόκληρον τμήμα του Έλληνικού πληθυσμού, θίγει το περί δικαίου αίσθημα του Έλληνικού λαού.

Με το 4ον άρθρον εισηγούμεθα την κατάργησιν όλων των άπαγορευτικών μέτρων τα όποια έχουν ληρθεί εις βάρος εκείνων οι όποιοι κατά την περίοδον του έμφυλίου πολέμου

έξεπατρισθήσαν αλλά διατηρούν την Έλληνικήν ιθαγένειαν. Παρά την παγίαν σχετικήν νομοθεσίαν Ν.4310/29 καθ' ην "Έλληνες πολιτίαι εύρισκόμενοι εις τὸ έξωτερικὸν δύνανται έλευθέρας νά έπανέλθουν εις τήν χώραν και άνευ προζενικῆς θεωρήσεως και διαβατηρίου με μόνην συνέπειαν τήν καταβολήν διπλασίου τοῦ έν τῷ έξωτερικῷ καταβαλλομένου τέλους, διά τούς ώς άνω έκπατρισθέντας, έξ αίτίας τῶν γεγονότων τοῦ έμφυλίου πολέμου, απαιτεῖται κατά τὸ άρθρο 4, παρ. 3 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 4234/62 δι' αὐτούς, τὰς συζύγους και τὰ έν τῷ έξωτερικῷ γεννηθέντα τέκνα των ή τήρησις τῆς ίδίας διαδικασίας με έκείνην ποῦ τηρεῖται διά τούς στερηθέντας τήν ιθαγενείαν των. Νομίζομεν ότι ή διάκρισις αὐτή εις βάρος πολλῶν χιλιάδων Έλλήνων ύπηκόων ή όποία συνδέεται και είναι άπότοκος τῶν συνεπειῶν και άποτελεσμάτων τῆς έκτάκτου ώς άνω νομοθεσίας θά πρέπει νά έκκαθαρισθῆ.

Τὸ 5ον άρθρον άναφέρεται εις θέματα άποδεσμεύσεως και άποδόσεως περιουσιακῶν άκινήτων στοιχείων εις τούς έπαναπατριζόμενους άρχικούς ιδιοκτήτας τὰ όποια είχαν δημευθεῖ συμφώνως ταῖς διατάξεις τῶν Μ' και Ν' Ψηφισμάτων και έν συνεχείᾳ τῶν Ν.2536/53 και 2781/54. Αἱ δημεύσεις αὐταί έγέγοντο κατά τήν περίοδον τοῦ θερμοῦ πολέμου, αλλά και έν συνεχείᾳ μεταγενέστερης κατά τήν συνεχιζόμενην περίοδον τῆς άνωμαλίας και έντάσεως τῶν παθῶν. Ὑπερέβησαν κάθε έπιτρεπτόν ύπό τοῦ Νόμου και τοῦ Συντάγματος όριον, παραβιάζοντας οὔτω θεμελιακάς άρχάς τῆς πολιτείας περι προστασίας τοῦ θεσμοῦ τῆς ιδιοκτησίας. Είναι επίκαιρον νά υπενθυμίσωμεν ότι κατά τήν έν τῇ Βουλῇ συζήτησιν τῶν ώς άνω έποικιστικῶν νομοθετημάτων, ή αντιπολίτευσις άρνούμενη τήν ψήφον τῆς έχρακτικῆρισε δριμύτατα τὰ ύπό ψήφισιν νομοσχέδια ώς . . . διακρινόμενα διά τήν βαρβαρότητα και άντισυγκρατικότητα των». Τὸ δὲ Σ.Ε. με τήν ύπ' αριθ. 1636/56 άπόφασίν του έκήρυξεν ώς άνισχύρους και άντισυνταγματικάς τὰς διατάξεις τοῦ Ν.Δ.2536/53. Πολύ, δέ, περισσότερο σήμερον όλαι αὐταί αἱ πράξεις δέον νά θεωρηθοῦν άκρως άντιθετοί πρὸς ρητάς συνταγματικάς διατάξεις και ν' άνακληθοῦν έπανεφέροντες τὰ πράγματα εις τήν προτέραν των θέσιν. Δέν κρίνομεν άσκοπον νά υπενθυμίσωμεν ότι ο νομοθέτης άναγνωρίζων τήν άνάγκην έπανορθώσεως τῶν βαρυστάτων συνεπειῶν τῶν ώς άνω δημεύσεων έθεσμοθέτησε νομοθετικὸν διάταγμα ύπ' αριθ. 2951 δημοσιευθέν εις τὸ ύπ' αριθ. 181 φύλλον τῆς 14.8.1954 τῆς Εφημερίδος Κυβερνήσεως «περὶ άποδόσεως περιουσιακῶν δημευθεισῶν βάσει τοῦ Μ' Ψηφίσματος τῆς Δ' Αναθεωρητικῆς Βουλῆς τῶν Έλλήνων» και έν συνεχείᾳ και άλλα σχετικά νομοθετήματα.

Προτείνομεν όπως και εις τὸ θέμα αὐτὸ δοθοῦν αἱ εις τὰ άρθρα 5ον, 6ον και 7ον τοῦ παρόντος νομοσχεδίου διαγραφόμεναι λύσεις.

Με τὸ 8ον άρθρον ύποστηρίζομεν, όπως έν συνεχείᾳ τῆς προσφάτως καταργήσεως τοῦ Ψηφίσματος Ν.Α./1948 «περὶ έκπτώσεως άπό τοῦ βαθμοῦ και στερήσεως τῆς συντάξεως, διακρίσεων κ.λ.π. στρατιωτικῶν έν γένει δρώντων άντεθνικῶς» έπεκταθῆ ή κατάργησις και εις άλλας παρομοίας κατηγορίας πολιτῶν και συγκεκριμένους επί τῶν περιπτώσεων τοῦ Ν.Δ.617/48 διά τοῦ όποίου έθεσπίσθη ή στέρησις πάσης παροχῆς συντάξεως, άναπηρίας πολέμου, μερίσματος κ.λ.π. εις τούς στερηθέντας τῆς Έλληνικῆς ιθαγενείας.

Με τὸ 9ον άρθρον παρατείνομεν όπως πρὸς έπίλυσιν τῶν κεφαλαιωδῶν διά τούς έπαναπατριζόμενους συνταξιοδοτικῶν και άλλων οικονομικῶν προβλημάτων αντιμετωπισθῆ τὸ θέμα τῆς μεταφορᾶς τῶν συντάξεων και τῶν συνταξιοδοτικῶν καταβολῶν τῶν έκπατρισμένων άπό τὰς χώρας εις αἱ ήσκησαν κατά τήν άναγκαστικήν ύπερωρίαν των τήν έργασίαν και τὰ επαγγέλματά των καθὼς και τῶν εκέῖ χρηματικῶν μέσων, γεγονόνς ύπερ δύναται νά έπιτευχθῆ διὰ διμερῶν διαπραγματεύσεων και συμφωνιῶν με τὰς χώρας αὐτάς κατά τὰ ύπάρχοντα ήδη πρότυπα με άλλας χώρας, όπως μετὰ τῆς Δυτικῆς Γερμανίας, Βελγίου, Ολλανδίας κ.λ.π.

Με τὸ 10ον άρθρον νομίζομεν ότι οι έπαναπατριζόμε δέον όπως τυχόν τῆς άπραιτήτου στοργῆς και ένδιαρονητος παρά τῆς Πολιτείας με παροχήν δωρεάν οικονομικῆς ένισχύσεως ή μικροπροθέσμου και με χαμηλὸν τόκ δανεισμοῦ ώστε νά δυναθοῦν ν' άποκατασταθοῦν οικιακ και επαγγελματικῶς. Καί πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν νομίζομεν άναγκαίαν τήν αξιοποίησιν τῆς οικονομικῆς βοθηεί τῆς Διεθνoῦς Ἀρμοστίας και προσφύγων τοῦ ΟΗΕ

Εἰς τὸ 11ον άρθρον κρίνεται άναγκαῖον νά δοθῆ έτης παράτασις τῆς ύπό τοῦ Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 1323 τ 25.11.1949 «περὶ τῶν επί κατοχῆς συναφθησῶν άγορπωλησιῶν άκινήτων» όρίζομένης εξαμήνου άποκλειστικ προθεσμίας δοθέντος ότι οι διατελοῦντες κατά τήν έμπόμον έκείνην περίοδον και έν συνεχείᾳ εις άναγκαστικήν ύπερίαν εύρίσκονται έν άδυναμίᾳ ν' άσκήσουν τὰ εκ τοῦ ν μου τοῦτου άπορρέοντα δικαιώματά των. Ὑποστηρίζομε τήν παροχήν τῆς παρατάσεως τῆς προθεσμίας ταύτης ως νά δοθῆ εις τούς έπαναπατριζόμενους ή δυνατότης άσσεως τῶν ύπό τοῦ ως άνω νόμου όριζόμενων έξ ὕσον λόγων άνωτέρας βίας δέν ήσκησαν τὰ δικαιώματά των ταῦ και νά μη άποβῆ οὔτως ή εκ τῆς αίτίας ταύτης άπουσ των άφορμή και εύκαιρία προσθέτου πλουτισμοῦ τῶν πλοισάντων κατά τήν περίοδον τῆς χιλευρικῆς κατοχῆς, σι εργατῶν τῶν κατακτητῶν, δοσιλόγων, άγοραστῶν άκιν των κατά τήν όλευθρίαν έκείνην εποχήν τῆς Ιστορίας τ Ἔθνους μας.

Με τὸ 12ον άρθρον προτείνομεν νά έκκαθαρισθοῦν όλ αἱ στρατολογικαί εκκρεμότητες εις βάρος τῶν πολιτικι προσφύγων. Ἐνας αριθμὸς έξ αὐτῶν έχει κηρυχθεῖ ε καταστάσιν άνυποταξίας. Ἀρκετοί έχουν καταδικασθ έρήμην εις βαρυτάτας ποινὰς διά λιποταξίαν κ.λ.π. Πολλ και ιδιαιτέρως οι νέοι είναι εκθεθειμένοι εκ τοῦ γεγονότ ότι έξ αίτίας τῆς άναγκαστικῆς ύπερωρίας των δέν ήδυνήθσαν νά εκπληρώσουν έγκαίρως τὰς στρατιωτικάς των ύπ χρεώσεις. Νομίζομεν ότι ή Πολιτεία θά πρέπει ν' άντιμωπιση με κατανόησιν τήν άνωμαλίαν αὐτήν ή όποία έδ μιουργήθη εκ λόγων άνωτέρας βίας και οὐχι ύπαιτιότη τῶν ύπολόγων πρὸς εκπλήρωσιν τῶν επί τοῦ νόμου ύπ χρεώσεων πολιτικῶν προσφύγων.

Με τὸ 13ον άρθρον θεωροῦμεν άναγκαῖον όπως ρυθμιστ τὸ θέμα τῆς άναγνωρίσεως άπάντων τῶν διπλωμάτων Πι νεπιστημιακῶν ή άλλων εκπαιδευτικῶν ιδρυμάτων τὰ όπο κέκτηνται οι έπαναπατριζόμενοι, ίνα δυναθοῦν νά ένταχθο και έργασθοῦν ίσοτίμως εις άντιστοιχοὺς κλάδους τῆς έπ στημονικῆς, τεχνολογικῆς ή άλλης ειδικότητός των.

ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΝΟΜΟΥ

Περὶ ρυθμίσεως θεμάτων άφορώντων τήν ιθαγένειαν τῆ άποστερηθέντων ταύτην Έλλήνων Πολιτῶν και έκπι τρισθέντων συνετεία τῶν γεγονότων τῶν ετῶν 1946 - 4 και άποδόσεως τῆς ιθαγενείας των, περι έλευθεροῦ έπανα πατρισμοῦ των, έλευθέρας εισόδου εις τήν χώραν εκείνη οἴτινες έξεπατρισθήσαν ώσούτως συνετεία τῶν γεγον των αὐτῶν αλλά κέκτηνται τήν Έλληνικήν ιθαγένεια άποδόσεως δημευθεισῶν περιουσιῶν και άποκαταστάσει έπαναπατριζόμενων Έλλήλων Προσφύγων.

Άρθρον 1.

"Απασι αἱ διατάξεις τοῦ ΑΖ' Ψηφίσματος «περὶ άπ στερήσεως τῆς Έλληνικῆς ιθαγενείας προσώπων άντεθ κως δρώντων εις τὸ έξωτερικόν» τῆς 7/7, Δεκεμβρίου 194 τοῦ άρθρου 20, και 33 παρ. β', τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματ 3370/1955 «περὶ κυρώσεως τοῦ κώδικος τῆς Έλληνικῆς ιθαγενείας, τοῦ άρθρου 4 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματ 4234/1962 «περὶ ρυθμίσεως θεμάτων άφορώντων τήν άσφ λειαν τῆς χώρας», ως και πᾶσα έτέρα διάτάξις άναφερομέ εις τὸ θέμα τῆς άποστερήσεως τῆς Έλληνικῆς ιθαγενεί: διά λόγους και αίτίας συναπτομένας με τὰ γεγονότα τ όποια προέκυψαν άπό τὸ 1946 και έντεῦθεν, καταργοῦντο